

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 Aprilie st. v.
11 Maiu st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utcza nr. 395.

Nr. 18.

A N U L X X.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Sabin și Peponila.

I.

Erá odată Roma de dei asurisită,
Oștirile mișele ușor de cumpérat,
Senatul și poporul în cea mai grea ispita,
Ostașii-ucid pe unul și pun nou impérat!
Si ér ucid făr' milă, și pun mai mulți d'odată,
Căci daruri mari imparte ori cine e ales,
Si rădimați p'o parte d'ostire desfrénată,
Ce-au impărțit de daruri, ușor e de cules!
Senatul și poporul sunt cuplesiți de spaimă,
Vădend răpiri, ucideri, ce nu mai iau sférșit!
Ce fu odată virtute, o crimă adă se chiamă,
Un vis, lui Cesar spune, că cine-i d'omorit!
Si se făcă 'n imperiu, grozavă resculare,
Germanii se mișcară, sătunici Iuliu Sabin
Un gall de viță-și strinse armătă cât de mare,
Căci pentru bani, ostașii cu turmele i vin.
Sabin în fruntea oștii călare se ivesce:
De adă sunt imperator, de ném innaltă născut,
Din ném, din Iuliu Cesar, și vreau ca vitejesce
Să-mi recăstig eu tronul, și dreptul ce-am perdu!*

Si óstea strigă: „Hurrah! Sabin să ne trăiescă,
Sabin de viță năltă e binemeritat!“

Si se gătesc de cale la Roma să pornescă,
S'o bată, și cuprindă, să-i pună impérat!

Vespasian din Roma aude, și turbáză,
Lingușitorii timidi se 'ntore ca și nebuni,
Poporul Romei însă nici cât nu desperază,
Căci fiili sei porniră ca roiu la legiuni!

Când decădură tóte, remase o virtute,
Să lupte cu neamicii, să 'nvingă în resboiu,
Puțin, și oști germane se 'mprăstiă bătute,
Sabin, și cine poate se pitulă 'napoi!

II.

Si-aruncă toga, arma, ce pôrtă-un beliduce,
Si bidiviu-și lasă pe unde-a rătăci,
Ca urma să-i se pierdă, și 'n nótpe el se duce
A casă la moșie, ca dór să scape-ací.
Si când cântă cocoșul, el bate la ferestă
Iacet, și şopotesc, și tremură-așteptând.
Intr'un tardiu aude și vine-a sa nevéstă,
Si când il cunoscuse incepe întrebând:
„Au dór perduși tu lupta? Si cerci să-ți scapi
viéta?“

„Perdut! și p'o clipită venii să te mai véd!“
Si Peponila tace, și săngele-i inghiață...
„Deschide! dór Romanii în nótpe urma-mi perd!“

Si ușa se deschise, și ei se 'mbrătișeză,
Si plâng, și stau ca muții, și stau inclemenți,
Căci susfletul intr'enșii de gróză desperáză,
In câteva minute pot fi și omoriți!

Si Peponila-i dice în trista-i deșteptare:
„Ascultă-me, Sabine! și nu vei fi ucis!“
„— Nu pot scăpă în lume de-o crudă resbunare,
Me află-acuși Romanii, și 'n iad să fiu inchis!“
„— Să credi că nu te află, căci eu te-ascund pré bine,
Aid' iute în grădină să intre 'n monumēnt,
Si vei trăi în pace, și s'or uită de tine,
Căci seii, că ai locașuri afund pe sub pămēnt!“

O sărutare dulce, în brațe o cuprinde,
Si el cu liniscire în monument intră,
Er Peponila 'n grabă-i dă foc, și il aprinde,
Si cum n'ar sei nimica, în patu-i se culcă.

Nici bine se zorise, și ér se aretară
Ostași călari mulțime, și pe Sabin căutau,
Dar Peponila plângă de sörtea sa amară,
Ş-oștii neaflându-l, turbați se rentornau!

III.

Prin sat se şopotise că ómenii vădura
Un om sărind în sală, și că Sabin a fost,
Si după vorbe multe, acesta o creduă
Când scosere din apă, un om, de dile mort,
Si Peponilei vesteau o-aduc cu intristare,
Ea-atunci cu ochii 'n lacremi la tērmuri s'a grăbit,
Si când il vede strigă 'n durerea cea mai mare:
„Sabine! haina astă, de mórtie ti-o-am gătit?“

Si toti plâng și se vaită, căci le făcuse bine,
Ori când aveau vr'o lipsă, ori când erau 'n necaz,
Si trupul il incarcă și-l duc a cas' cu sine,
Si se vorbesce 'n lume poveste de miraz.

Er Peponila face ce-i lipsă de 'ngropare,
Si în grădină arde cadavrul pe un rog,
Din datină ea ține ș-opresc funebrale,
Si urna cu cenușe o 'ngrópă 'n cela loc,
Si stîlp frumos rădică, de-asupra lui inscrie:
„Sabin nefericitul: să fie pomenit!“

Si ea în tótă diua — ca lumea să o scă
Că-i pôrtă jalea mare — plângaea făr' de sférșit.

Presidele provinciei la Roma dă de scire,
Trămite toga, arma, ce le purtă Sabin.
Vespasian se crede de-acuma 'n liniscire
Si susfletu-i, la scirea de mórtie — e senin!

IV.

Sabin trăiesce însă, muierea lui amată,
Muierea cea 'nțeléptă-i e ânger păzitoriu,

Ea diua störce lacremi la urna ingropată,
Ér nöpte-i sub ruină la-al seu adorătoriu.
Vecinii-i plâng de milă, vecinii cred nebună
De-atâtă supărare și jale de bărbat.
Si cine să și créda, că ei sunt impreună
Sub tristele ruine de monumēnt surpat ?!
Si in tăcerea nopții ei șopotesc mai multe,
De bune și de rele, de-amară sörte-a lor;
Si el i povestesc de cruntele lui lupte,
Si pentru ce voise să fiă domnitoriu...
Turbați și 'n desfrénare in lumea lor stricată
S'ajungă 'n tronuri nalte, mai mulți din impărați,
Uciseră pe mamă, uciseră pe tată,
Pe fii, și civi de trebă credându-i nemăcați...
Am vrut să fac eu capăt la-atâtă desfrénare,
La jafuri, și ucideri, la sberături de chin,
Dar mie nu-mi succese... făcui o smintă mare...
Că-mi rădumai eu capul p'oștiri de ném străin...
— Vespasian incepe cu bine și blandelă
— Respunde Peponila — și Tit e și mai bun...
La o nenorocire ne va lăsa 'n viêtă...
Nu desperă, Sabine ! căci relele apun !*

V.

Si timpul trece, trece și ei trăiesc 'n iubire,
Si lumea, nu mai scie de el, de noue ani !
Ba scie, că cenușa i zace in linisire,
Că i-a remas povestea la mulți viteji romani ;
Ba scie, că soția-i apare ca nebună,
Si in grădina mândră e ați un vast tufiș
Ce-ascunde și ruina... și numai dulcea lună
In noptile secrete mai stă cu el fătă !
Si numai dulcea lună mai scie-o taină mare,
Că Peponila mândră-i născuse doi pruncuți,
Si i-au crescu cu trudă, cu scumpă măngăiere
Si li păreau mai mândri ca ângerii plăcuți.

Dar văi ! nu pot ei sörtea s'o ascundă pe vecie !
Căci cui facură bine, se face trădătoriu !
Pe sclavii lor, cu milă-i lăsară din sclavie,
Pe Tinas mai ținură ca liber, de-ajutoriu ;
Dar Tinas vră să 'ncerce virtutea femeiescă,
Si refusat, se duse mânios, ne mai 'nturnând.

A doua și o ștea tot caută, să găsească,
Pe resculat odată, rufna 'ncungjurând.

„Te-am prins acuma !“ dise tribunul stând in față —
„S-ostașilor le strigă : „Pe toți să mi-i legăți,
Si déca vr'unul pere, ve dați a văstă viêtă,
Să-i duceți la 'mpăratul in Roma, să-i predati !“

VI.

Sabin și Peponila sunt muți de ingrozire,
Vorbesc prin lacremi numai privind la pruncii lor,
Si-i pörtă fără cruceare, le fac tot asuprile,
Viêtă li-i urgia, și mórtea li-i un dor !

Și-i pörtă in palaliu de-a dreptul la 'mpăratul,
La care sunt bătrâni cu cari ținu senat.
Vespasian recnese vădend pe resculatul,
Se scolă, și de-aprōpe 'n mână l'a 'ntrebat :
„Au ești din Iuliu Cesar ? din ném cu prémărire ?
Minciună ! ești de tronu-mi, de țără vîndetoriu !“
Sabin ingenunchéză, se rögă cu umilire :
„Nălțate impărate ! să-mi fi indurătoriu !“

Er Peponila-i spune întręga intemplare,
Si își areță pruncii de cinci, de noue ani :
„Le dedem căte-un nume — din pără adorare
Cătră 'mpărat, și Cesar — de Tit, Vespasian,
Osendă ni-a fost sörtea și-am suferit pedepsă
Trăind sub o ruină și 'n gróză cu-asti pruncuți !
Ah ! dă-ne indurare ! să-ți fie fapta-alésă,
Căci i-am crescut cu dorul să te rugăm mai mulți !“

De jale plâng bătrâni, și impăratul plâng,
Si ea, cu-a sale buze, piciorul i-a atins ;
Dar crud e impăratul, mână nu-i se 'nfrângă,
Pe mama plângătore 'napoi o a impins :
„Nu pot să dau iertare, nu vreau ca să trăiescă
Acei, ce se pot crede că-s viță de 'mpărat !“

* * *

Si gădii-atunci intrără in curtea 'mpăratescă,
Indată pe toți patru, fără milă i-au junghiat !

Aprile 1884.

At. Marienescu.

Féta cea frumósă.

— Poveste din munții apuseni ai Ardealului. —

Hără odată ca nici odată, că de n'ar fi fost, nu s'ar povestii, eră un om nu sciu ca cine v'as spune dela noi din sat, destul că omul acela eră sărac, Dómne sărac, cum dic avea săracie de cea lucie ; dară el nu se ținea aşă sărac precum presupuneau ómenii din sat, fiind că trăia multămit cu sörtea ce i-o rănduise Tatăl din ceriu și n'ar fi lăcomit la bunurile cuiva pentru lumea asta. Si, ce e mai frumos, dragii moșului și-a lui Djeu sfântul, decat când omul trăiesc multămit cu ce-i dă Tatăl din ceriu ?! Pe omul acesta in traiul lui nu l'ai si vădut supărăt, ori mânios pe ci-neva, ca și când totă lumea ar fi fost a lui.

N'as vré să ve tocăesc multe, că timpul e scurt și ómenii-s mulți. De și omul acesta era inaintat in vrăstă binișor, totuși nădejdea de a mai avé copii nu-i săcase de tot ; dar nici Tatăl cereșc nu-l dete de tot uitării, ci i dete acum la bătrâneță o copilă, dar nu frumósă ca frumosele, căci inimărmui iai uitându-te la ea, aşă eră de frumósă.

Când o duse nașa-sa la popa să o boteze, popa cum o vădu incremeni uitându-se la ea, aşă de frumósă era ; acum nu scieau ce nume mai potrivit i-ar pune, dela o vreme ce-i plesnă popii prin cap, vădend feta aşă frumósă, i puse numele „Florica“ și „Florica“ i-a remas numele până in diua de astădi.

* * *

Florica crescea ca cei năsdraveni, și pe căt crescea ea de tare, pe atâtă și anca odată se făcea mai frumósă, mai lucrătore și mai înțelăptă ; săpoi, me rog și trebuia să fie, pentru că in avereia părinților nu putea avé nici un puiu de nădejde.

De frumșetea și șicusința ei in cuseturile ce le făcea i se dusese vestea in șepte țeri. De vestea ei au-dise un feior de impărat, care nu se putea insură și face impărat, până nu va avé o chemeșe fără léc de cusătura, fără léc de tivitură.

Trimes-a feiorul de impărat după Florica ; ea nici nu se depărta dela palatul impăratesc, până nu făcă pe feiorul de impărat cu chemeșa despre care ve disei.

Feiorul de impărat nici una nici alta, fără se cunună și făcă un uspăt de acăruい veste se umplu și satul nostru și ómenii și astădi vorbesc de el la Avram in casă ; că și canii in căt timp au ținut uspăt, umblau cu colaci in códă.

* * *

După ce Florica primi dela feiorul de impărat plata pentru ostenelele făcute, își luă diua bună și se intorse éră cătră satul de unde a plecat, ducându-se ea multă lume și impărație, ca Djeu să ne ţie.

Uitai să ve spun, că feiorul acela de impărat ședea peste noue țeri și noue mări de departe. Când mai

avea cale ca de-o di până acasă, vede pe drum un moșnég de om, de nu l'ai fi luat dintr'un gunoi; mergea încet într'o formă ca aia, încât de departe nici nu scieai că încătre merge.

Întâlnindu-se cu Florica, o întrebă mai de una mai de alta; după ce schimbară mai multe părechi de vorbe; în urma urmelor bătrânu spuse Floricei, că drumanul cătră casă are să-i fie fără nenorocos, adeca va da de un mare rěu și numai aşă va pute scăpă cu mare necas, decă ori cine de ce o va întrebă să nu respondește alta, fără „Dómne, Dómne!“

După ce se despărțiră, Florica mergea tot cu ghiața în spate, așteptând implementarea profeteiei bătrânumui. Când nu mai avea decât preț de 2 ore până acasă, etă se ivesce de pe-o altă cale un jumătate ca un brad de frumos, jumătatea aceasta se facea a merge și el în satul acela de unde era Florica.

Ajungând la capătul satului unde erau niște huruituri de curți pustii sub care erau câte și mai multe pivniți, la rugarea feciorului, Florica i arătă intunecosele pivniți, când deodată Florica se pomenește că feciorul a inchis-o în o pivniță, unde dându-i un děrab de aur, i-a spus, că până nu-l va lăsa și nu-i va face o chemese fără léc de tivitură și fără léc de cusătură, nu o va lăsa de acolo.

Intristată și necăjită, de-o ustură înima, sedea pe-o piatră care serviă în loc de scaun și torcea privind din când în când la mica ferestă prin care abia străbatea puțină lumină.

Trecuse o di și-o noapte; când fuse a doua di pe la amieidi se pomenește cu o babă urită, Dómne urită, care deschidește ușa, intră la ea. Baba aceea era mama feciorului ce o inchise acolo. Șăpoză uitașem să ve spun, că feciorul acela era fecior de smeiu și bătrâna aceea era smeoică.

Smeoica aducea Floricei cele pentru traiu, afară de aceea intunecata de babă se nizuiă din totă puterile a căstigă înima Floricei ca să-i fie noră; ea, baba, spusă că feciorul ei o să fie impărat și Florica impărată.

Ducându-se baba, Florica disperată, scîti dvôstră ca omul care pătimesce fără léc de vină, începe-o doină, de gândial că se legănă pămîntul.

Iuonuț care de atâte dile nu o văduse, trecând nu departe de acele pustietări de curți, așindu-i glasul, se luă după sunet până la ferestă pivniței. Florica i povestî totă pășanța ei de când s'au despărțit și cum a ajuns în pivniță.

Nu trecu ca de când ve spun și Iuonuț vine a două óră cu un bătrân; cum puse bătrânuțul mâna pe ușă pivniței, aceea indată se deschise, ca și când nu ar fi incuiată, bătrânuțul putea slobozi pe Florica, însă a lăsat-o ca să se convingă, că acel fecior intru adevăr e fecior de smeiu.

Întrând bătrânuțul în pivniță, se aședă pe o pétără și începe a le spune, că peste trei dile chiar la medul nopții vor veni smei după Florica cu un căruț de aur. Și ca să pótă scăpă de smei, i-a sfătuit, ca în acea noapte Iuonuț să nu se clătescă de lângă pivniță și ori-cine ce-l va întrebă, să nu respondește nimică, până când vor suí pe Florica în căruț; atunci să mérge să-si ia qiu bună dela ea și să facă trei cruci dicând: „Dómne, ajută-i!“

Trecu cele trei dile, viniră smei; Iuonuț aștepta cu ghiața în spate ce se va întemplă.

Smeii-l încărcă de întrebări, că ce cauță acolo și cine l'a trimes, dar el n'a respuns nici cărci una.

Când se suia Florica în căruțul cel de aur, Iuonuț încă era p'acolea și apropiându-se de căruț iși luă qiu bună dela ea, și-si făcu trei cruci deodată rostind vorbele: „Dómne ajută-ne!“

Abia dise el aceste și n'ai fi mai vădut vre-un puiu de smeiu, să-ți fi dat cineva brânză de epure.

Cu lacrămi de bucurie, Florica și Iuonuț îndeciră trei sărutări, de care să le fi vădut, măcar în ce me remășesc, că-ți lăsa gura apă; apoi se despărțiră pentru a nu se mai întâlni până pe qiuă venitore.

* * *

După cum avusei plăcerea a ve spune mai sus, Florica și mai bine părinții ei erau ómeni cam sérmani și socotiau, că ba adi ba mâne le va da Dăeu un nroc eu feta și vor mai scăpă din săracie.

Ce e drept, la feta veniau pețitorii ca colindătorii, dar ei nu-i trebuia de ar fi fost chiar de impărat, fără numai și numai pe Iuonuț.

Părinții Floricei nu voiau pe Iuonuț odată cu capul, fiind că Iuonuț, să vorbim ce-i drept, era sărac, la frumșete și la minte nu-i puteai află nici o vină; astfel se tămîndă vremea mai o jumătate de an, pentru că la unu-i plăcea pe popa, la altul pe preotesa, cumu-i dicala.

Neputînd părinții face cu Florica după placul lor, ca fără voia lor o lăsă să se mărite după Iuonuț.

După uspătul cel grozav la care au fost poftiți toti ómenii din acel sat la uitare, că la altă n'aveau la ce, Florica cu Iuonuț se duse la pustietăriile sub care au fost inchisă Florica și unde intunecata de babă când fusese la ea, i-a arătat o pivniță cu bani de argint și de aur, de unde luând căți le trebuiră se făcură atâtă de bogăți, de le mersese vesteia în totă lumea și de nu vor fi murit și astădi trăesc.

Me pusei pe-o řea
Și-o spusei aşă;
De ve va plăcă,
Voiu mai spune una!

I. Bota.

Aș dorî...

Aș dorî să dorm, să dorm,
Să-mi trec viéta tot în somn,
Nóptea când ard stelele,
Diua când rid florile.

Aș dorî să remân surdă,
Filomela nu s'audă;
Ea plângînd în cântul seu
Imi deștepă dorul meu.

Aș dorî ca 'n óre line,
Când te-i crede tu mai bine,
Vîntul serii trecător
Să-ți reamint'-al meu amor.

Si să văd eu, casa 'n care
Te-am vădut intîlia óră —
Stîrsă de pe-acest pămînt
Si schimbă intr'un mormînt.

Am dorit, și doresc éră
Luna de pe ceriu să piéă;
La lumina-i arginție
Me jurai să-ți fiu soție.

„Ah! tu ești al meu tesarur,
Tu să-mi țești dile de aur,
Și în schimb asigurare
Ai parola-mi de onore!“

De atunci pentru vecie
Inchinasem vîrsta ție,
Și amoru-ți infocat
Nici p'un tron nu l'aș fi dat.

Tóte-mi spun, tóte-mi vorbesc,
Tot de-amoru-ți imi șoptesc...
De-aș uită că te-am iubit!
Căci tu — crude — n'ai simțit!

Craiova 1884.

Sevasta Chirica.

Buna dispozițiuine.

„Mensch ärgere dich nicht!“
Dicătore germană.

Dăm pe scurt câteva exemple despre acesta influență a moralului asupra fizicului.

Apetitul e suprimat de intristare. De ne sosește în mijlocul unui prânz o nemulțumire său o scire rea, ne pierde. Când mânăcam singuri, nu mânăcam cu poftă; când suntem într-o adunare numerosă și veselă, mânăcam mult mai mult.

Fisiologii explică aceste deosebiri prin faptul că producția licidelor digestive se micșorează în primul cas și se măresce în al doilea. Acest efect se observă mai bine la salivă, care se sleesce numai decât când suntem tare emoționați, și tocmai pentru acesta li se dă un pâhar de apă oratorilor cărora într-o adunare numerosă, li se usucă gura din cauza supresiunii salivei cu atât mai mult cu cât emoția cresce.

O emoție vie poate produce o îngălbire instantaneă. Într-un duel, unul din adversari în minutul când încrucisă ferul devine de odată galben. Un om pe când se rădea e întrerupt de sosirea unei scrisori în care i se anunță o nouitate rea; când se întorce la oglindă, e galben ca cărea.

Intristarea continuă măresce producția bilei și expresiunea: face venin de moarte, este de o perfectă esactitudine fisiologică.

Cine nu cunoște efectul produs de o emoție tare asupra părțecelui? Și omenei și animalele chiar sunt espuși la acesta: recruții la prima lor chiemare, cainii pe care-i biciuesc cineva, cele alte animale domestice sub influența fricei sunt apucate de o diaree subită de cauza curată morală.

Emoțiunile vii modifică adânc și de odată circulația care se efectuează în grosimea pielei. Sub influența rușinei, mânei, însărcinării, entuziasmului, față se roșește său se pălesc cu repeziciune și modificăriile aduse în funcții pot chiar, cum se va vedea mai la vale, aduce alterații persistente.

Influența emoțiunilor vii asupra bătailor înimei toti o cunoștem. Durerile, intristările, o frică mare măresc numărul și puterea bătailor înimei; în acest cas avem ceea ce numim palpitații. Aceste palpitații des repetate sunt adesea punctul de plecare al unor boli de înimă. Pentru aceasta se recomandă persoanelor atinse de astfel de boli să înlăture, pe cât posibil, ori-ce emoție.

O emoție subită e destul pentru ea, din cauza esagerației currentului sanguin, ceea ce se numește anevrisme, să se rupă acele buzunare formate prin dilatarea artelor susținute; decă anevrismul este aşeza-

pe o arteră grăoșă, ruptura este urmată de o emoragie internă care aduce o morțe fulgerătoare.

Emoția, când e prea intinsă, poate produce oprirea subită a mișcărilor înimei și provoacă o syncopă mortală.

Acum câțiva ani, portarul colegiului regal din Aberdeen, devenise urât de studenți, care se decisese să-l pedepsescă. Prepară un tăietor și o secuie, pe care le duseră într-un loc singurăte; în timpul nopții se strîneră, numără judecători, trămisera să caute pe portar, îl supuseră unui interrogator, îl condamnară la moarte, îl legară la ochi și-l ingenunchiară înaintea tăietorului; dar, în loc de secuie i aplicară pe céfă un servet recit și muiat în apă. Când însă-i deslegăre legătura dela ochi, spre marea lor surprindere, văduără că nenorocitul portar murise. Frica i causase o sincopă mortală.

E cunoscută influența emoției asupra sughișului.

Sughișul este o săltătură bruscă a diafragmei, care gonește aerul din plămâni printr-o sguduitură subită. În contra acestui accident ușor, dar adesea insuportabil din cauza persistenței lui, sunt diferite mijloace mai mult sau mai puțin eficiente: a-și reține respirația până la ultimile limite ale posibilului; a luă o amestecatură de eter și alcool (picăturile lui Hoffmann); a comprimă cu energie baza peptului (la nivelul incingătoriei); a suge o bucată de zahăr imbibat cu oțet; în fine, o emoție vie (adresând celor ce sughiș imputări nemeritate etc.; însărcinându-i cu ceva, vestindu-le ceva repede.)

Ultimul mijloc reușește uneori; și are cu tot ce acesea pericolele lui. Un englez audise că o emoție viață curmăreză sughișul. Într-o zi, pe când își făcea toaleta la gura sobei, imbrăcat comod de tot, începă să sughișă. Pentru a-și cauza o emoție tare își dă foc cămășii. Focul însă se întinde repede peste tot corpul, și sărmănatul englez muri din cauza arsurilor; dar... sughișul și-l curmase. Dispoziția spiritului influențează și asupra mersului. Intristarea și descuragiarea dau omului un mers greu; își tîrasce picioarele; veselie îl face viu și ușor.

Mai înainte de a se intrebuință chloroformul, chirurgii provocați adesea o emoție viață pentru a obține o intindere a mușchilor în reducția luxațiunilor (adecavă pentru a responde în contact suprafața ososă înlăturată de pe mușchi).

Avem exemple de indivizi cari au devenit muți de odată sub influența unei infricoșări mari. Sunt și exemple de redobândirea graiului sub aceeași influență.

Anticitatea ne a transmis istoria fiului lui Cresus, care, mut din naștere, se emoționă atât de tare, vîndând pe tatăl seu aproape să fie omorit, încât își recapătă de odată vorbirea.

Se povestesc asemenea că un tinér devenind mut, un prieten al seu, medic, își puse în gând să-i redea cuvenirea printr-o emoție sbuciumătoare. Într-o noapte când mutul dormea pe căpătâiul seu, îl legă sărvări, aprinse bucăți de lemn și strigă „foc! foc!“ Tinérul deșteptat răpede și aproape să fie prăjit de vîlvorea focului, se sbuciumă grozav și strigă: „scăpați-mă, sunt perduți“. Își recăpătase cuvenirea.

Mânia, frica, bucuria chiar provoacă tulburări forte însemnate în vorbire; bolborosesci, gângăvesci și aceste alterații ale vocei pot deveni chiar permanente.

Domnul doctor Chewin, care a făcut un studiu cu totul particular asupra gângăvitului, a constatat că aceasta infirmitate apare de ordinul cătră etatea de 30 ani și că se ivesce în general în urma unei frice ingrozitoare. În Rusia unde gângavii sunt forte numeroși, cea mai mare parte au devenit în urma unei însărcinări pricinuite de incendiu.

Davidson Knowles

Me iubesce, nu me iubesce !

Influența atât de straniă și iresistibilă a întristării asupra producerei lacrimelor este destul de cunoscută pentru a fi destul a o aminti.

Pielea chiar se modifică sub influența emoțiunilor morale puternice. Se roșește, se ingălbinesce. Se acoperă de niște ridicături trecătoare pe care Franceșii le numesc chair de poule. Póte chiar să fie scaunul unor producțuni morbide, său al unor eruptionsi strins legate cu aceasta influență.

La 14 iuliu 1878, un om în vîrstă de 39 ani, conductor al tramwaiului, intră în spitalul Saint Louis, în îngrijirea lui dr. Gurbot; era bolnav de ceea ce în medicină se numesc eczema impetiginea cu totul simetrică cător patru membre. Nici odată nu mai suferise de piele. Obicinuia să bea spiritose; dar causa determinătoare a eruptionsi fusese o emoție puternică. La 22 ianuarie, tramwaiul al carui conductor era acest bolnav, fusese tăiat în două de un convoiu de drum de fer; vizitul și mai multe persoane fură omorite. Înspăimântarea conductorului fu atât de mare, în cît simți o violentă tremurătură nervosă care dură patru dile de a rândul. După trei săptămâni, eruptionsa începă a se desfășură pe brațe pe picioare, pe șolduri.

Un alt exemplu: un tinér de șepte-spre-dece ani, gravor, resimți o emoție puternică în urma unei înțempleri la care fusese martor. Indată fi cuprins de o tremurătură nervosă care ținu un sfert de cés. După trei săptămâni este atins de eczema, care începă dela gât, față, și-i cuprinse tot corpul. Nici odată nu avuse boala de piele.

Un căruțăș în vîrstă de 32 ani, atins cu 10 ani mai înainte de un eczema generalizat, e tare impresionat, într'o dî, de un accident cu trăsura. Emoția este atât de puternică, în cît incetează numai după o jumătate oră.

Tot în dîua aceea, după vr'o trei césuri dela cele înțemplate, eczema î apare în față; a doua dî tot corpul e acoperit de eczemă generalizată, de care de 10 ani nu mai suferise.

Dl dr. Guibot semnalând aceste trei cazuri înțemplate mai în acelaș timp în serviciul seu din spitalul St. Louis, mai numesce un fapt pré singular: o tinéră la care emoția cea mai ușoră cauză o eruptionsă a urticării, în aşa mod că nu poate intra într'un saloan fără ca față, umerii și brațele să nu se acopere de semne ale urticării.

S'a vorbit de multe ori de descolorarea subită a părului, cari pot, se dice, a se albi într'o noapte în urma unei întristări mari său unei frice groznic. Se citează, printre exemplele celebre, al Mariei Antonetta, în urma neisbândei fugi regelui Ludovic XVI și oprirea lui la Varennes.

„Pentru prima óră, dice dna Campan în „Memoriile” sale, prima femeie de cameră a reginei — când revedui pe m. s. după nenorocita înțemplare a călătoriei dela Varennes, o găsii sculându-se din pat. Trăsurile figurei nu erau cu totul alterate, dar, după primele cuvinte de bunătate ce-mi adresă, își luă bonetul din cap și-mi disă să privesc efectul ce durerea producește pe perii sei. Într'o noapte numai deveniseră albi ca ai unei femei de 60 ani. M. S. imi arăta un inel pe care-l făcuse pentru princesa Lamballe: era dintr'o șuviță din păr-i alb cu aceasta inscripție: albiți de nefericire.

S'a mai observat adesea cădereea completă și generală a părului, în urma unei frici mari.

Printre efectele cele mai însemnate ale întristării, trebuie să cităm aceasta maladie morală și curioasă, care se numesc nostalgia său dorul de teră, atât de desă la soldați și care duce adesea la sinucidere. Apoi aceste

maladii de langeză său consumație produse de gesosie (mai ales între copii) de întristare, spleen și cari conduce în cele victimile lor la morment, fără a se putea atribui aceasta peire la nimic de cît la o cauză morală.

In aceste cause călătoriele și distracțunile sunt remedie cele mai bune.

Adâncă deprimare generală produsă de emoțiunile morale triste, măresc în mod simțitor mortalitatea în armatele invinse său în echipele perdute prin niscai locuri depărtate.

Vendemnye a dat observațuni pe atât de curiose pe cît de variate asupra efectului pasiunilor susținutului în timpul renumitei impresurări a Bredei. Scirile rele măriau grozav numărul victimelor și scirile plăcute produceau efectul contrar.

In expedițunea amiralului Anson, crud încercat de boli, s'a observat că când se întemplă vr'un accident care ridică soldaților speranța de a-și vedea patria, numai când violența răului se măria în mod foarte simțitor.

Intristarea, descuragiarea, frica, predispus foarte mult la boala de slăbiciune (ftisie, pulmonară, cancer). Tot aceste influențe grăbesc aparițunea turbării la individii mușcați de căni bănuiri. Inlesnesc invadarea maladielor epidemice (cholera, scorbut, tifus, friguri tifoside, friguri galbene). În toate epidemiele se observă că ómenii fricoși său descuragiati sunt primele victime și n'au nici o putere de rezistență în contra maladiei odată ivită. E cunoscută fericita influență ce are pre-sință unui medic lângă un astfel de bolnav. Aci e o acțiune morală care se traduce prin o ameliorare fizică reală.

Influența durerilor asupra sănătății este bine cunoscută de popor care a caracterisat-o cu aceste cuvinte că pentru a trăi mult trebuie să avă stomac bun și înimă rea. Acesta e adevăratul „secret al unei viețe lungi”; o recunoștem.

Intral XVI secol trăia la Veneția un personaj în cărui nume a remas celebru, Cornaro.

Slab de constituție, își usase puterile prin exces și medicii nu-i mai dau decât doi ani de viață. Avea atunci 35 ani. De odată își schimbă felul de viață, se puse pe un regim alimentar foarte sobru, cântăriindu-și cu o balanță nutrimentul și beutura și trăi până la o sută ani.

Pe lângă cumpătare însă, duse la estremitate toate precauțunile igienice; evită frigul și căldura, vîntul, soarele, vechierile, exercițiile violente, aerul rău, etc. Evită cu aceeași grigă ori-ce nemulțamire. Un amic vechiu și bun al seu fiind rău bolnav și condamnat de medici, Cornaro dice celor de prin pregiurul seu să nu-i anunțe mórtea amicului, când acesta s'ar întemplat, de temă să nu sufere vr'o emoție vătămatore sănătății sale.

Cumpătarea este de sigur un mijloc de a trăi mult, dar n'ajunge. S'au vădut mâncăcioși și bețivi cari au trecut peste 100 ani.

Singurul caracter comun tuturor ómenilor cari trăiesc mult e o linisce de caracter absolută, numită, fără drept pote, egoism și care în realitate e o facultate specială dă fi puțin simțitor la emoționi, facultate ce crește în general cu etatea și ale cărei progrese la bătrâni o pote fie-care verifică.

Trebue să mai recunoște că aceasta mucezire a simțibilității la bătrânețe este un fel de necesitate a naturii pentru a mări rezistența mașinei umane slabite din cauza distrugerii care se efectuează din dî în dî mai serios.

Trebue să înțelegem din acesta că sănătatea morală are asupra sănătății fizice forțe mari înrăutătire. Să ni-o amintim, să ne înarmăm cu filosofia în încercările existinței, și cum dice proverbul, să luăm banul drept cătă prețuiesce și femeile aşă cum sunt.

J. A.

Mórtea lui Tudor Vladimirescu.

— Schiță istorică. —

Bucurii se apropiaseră de București și Tudor se retrase spre Golesci. Acesta este timpul din care începea a declină eroul nostru. Mica sa oștire compusă din panduri, arnăuți, sérbi, bulgari, se impușcă pe căi ce merge. Deserțiunile se fac în massă și cu durere presimță momentul, în care va fi părăsit chiar și de cei mai credincioși.

amicul seu Olimpie, un bărbat energetic, curios, intrepid și în același timp inimic neîmpăcat al turcilor se află la Pitești cu un corp de trei sute de fețiori. Aceasta observând că cauza sfântă a lui Tudor Vladimirescu se perde, medita cum să-l prăpădăescă. Scopul seu era, ca ucidând pe Tudor să împreune armata lui cu a lui Ypsilanti ca astfel să poată combate cu mai multă șansă de reușită pe turci. Deci intrigă cu totă dibăcia unui fanariot până ce provoacă nemulțumirea generală în armata lui Tudor.

Oficerii se aflau în plină revoltă contra generalului lor. Ei declară pe față, că nu mai au incredere într'ensul, fiind că nu e capabil și nu e patriot. I denegă ascultarea și strigau, că ei nu vor mai da concurs decât numai lui Ypsilanti și lui Olimpie.

Tot în același timp anunță secret printr'un curier pe Olimpie, să vină în grabă, să pună mâna pe Tudor și să ia comanda asupra trupelor.

Atâtă așteptase grecul ce era în contelegeră cu Ypsilanti. Chiar a două zile — era 21 mai 1821 — plecă din Pitești cu 230 călăreți. Ca să-si ascundă intenționea, i împărți în grupe mici și ordonă, ca să vină rânduri rânduri, din sfert în sfert de oră. Primii călăreți plecară la Golesci. Santinelele iși tăcură datoria, însă după ce aflară că sunt soldații amicului Olimpie, îl lăsăru să intre. Olimpie era în fruntea lor. După ce i-a rătăcă casa în care ținea consiliu bellic Tudor cu oficerii sei, se urcă în fuga mare pe scări și năvăli în odaia nenorocitului martir. „Boerule” strigă cu furie: „Vieta ta este de mult în mânele mele. Află, că un semn am să fac și capul teu trădătorul va căde rostogolindu-se înaintea picioarelor mele. Ai devenit necredincios amiciei noastre, ești un mișel! Ai călcăt jurământul, și ai vândut patria. Ce erau până ce te-am ridicat eu, unde te alli? Ce erai? Vorbesce! Ce erai? Un om de nimic fără importanță, nimeni nu te cunoștea, nimeni nu te stimă! Te-am înălțat până unde te afli și tu ai uitat. Acum și să infundat, te voi trânti în nimernicia, din care te-am scos!“

Tudor îngălbini că mortul. Nu putea înțelege atacul neprevăzut al amicului său. Voi să vorbescă, dar nu putea, căci scena era pentru dênsul cu totul neașteptată. În fine reculegându-se îngâna căteva vorbe de scusă. Efectul asupra lui Olimpie și a oficerilor fu nul, căci ei hotăriseră perderea lui. Tot ce putu obținută fu că nu-l ucisera pe loc și Olimpie i-declară, că-l va trimite la Târgoviște la Ypsilanti. „Pôte că acesta-l va grăbi“. „Să mărgă, să mărgă!“ strigă oficerii, căci altfel suntem perduți!

Tudor, cum văd că e trădat și părăsit, se linisci. Se făcea preparative, ca să fie expediat la Târgoviște. Olimpie făcă o perchiștiune casei sale, ca să

pătă astă acte prin cari să se pătă demonstrează trădarea lui Tudor. Astă o epistolă către marele vizir și o lăsa sine. Tudor iritat se preumbă într-o altă odaie, se uită din timp în timp pe ferestra în curte și vedea cum iau în posesiune și tunuri și érba de pușcă și totă muniția. Soldații lui Olimpie, își ocupau posturile și eșirile. Plin de durere se adresă către suita sa: „Mă duc unde me trimeti, presimt însă ce mi se va întâmplă, dar săngele meu, să cadă asupra voastră și asupra copiilor voștri“.

După aceasta fu scos în curte, încălcă un cal și împreună cu Olimpie plecă spre Pitești încungurat de escortă puternică. În ziua următoare fu trimis la Câmpulung într-un cărăresc și de aci la Târgoviște. Olimpie rămasă în Pitești. Ajuns în vechea capitală a țării, fu dus sub escortă tare înaintea lui Ypsilanti. Tribunalul militar era în ședință. Tudor fu ascultat imediat și condamnat la moarte. Ypsilanti se arăta marinimos și-l grăbi, numai ca să-l ucidă prin asasini. Tudor fu liberat și chiar în ziua condamnării se preumbă prin strădele Târgoviștei. Ca să nu pătă scăpa însă era urmarit pas cu pas de spioni.

A doua zi se ține un banchet la mitropolia. Banchetul se termină pe la međul noptii și Tudor însotit de cățăva oficeri ești să se preumbale puțin prin strădele Târgoviștei. Conversând ajunseră la o grădină în dosul mitropoliului.

Aci se aflau doi soldați trimiși anume de Ypsilanti, ca să-l omore. Cum intră în grădină, două figuri eșiră dela umbra în fața lui Tudor, il conduseră aproape de un mormânt nou, săpat atunci și unul din ei îl prinse de mâna și îndrăznea să spăce cu voce tare: „Trădătorule închină-te lui Dănu pentru că trebue să mori!“ Tudor observând că era prins în cursă și că trebuia să fie victimă asasinilor, respunse cu voce tremurătoare „ucideți-mă, ca să scap“. Apoi învelindu-și față cu mânele primii lovitură de moarte din mânele călăului sub ochii companionilor săi. Corpul său fu aruncat în mormântul, ce era preparat pentru acesta, și acoperit cu țărăna și petre. Numele său însă va fi nemuritor pentru totdeauna. Poporul român îl va venera cu pietate. Istoria română va avea pentru el una din cele mai frumoase pagini. El este liberatorul țării de sub jugul fanarioșilor. Martirul lui aduse domnia națională, pe care se bazează independența și regalitatea de astăzi.

B.

Doine din Ardeal.

De ți-s dragă, bade, dragă,
De nu, ia lumea, e largă,
Înșelă murgul și-alergă
Și caută-ți una mai dragă,
Care-i cu cosița negră :
Io-s cu părul galbior,
Si-s drăguța tuturor !

*
Frundă verde, făie lată,
Dragostea dintâia-dată,
Ca garofă lângă baltă,
Inflorită, rourată ;
Dragostea de-a două oră,
Maracina din ogoră ;
Sărutarea cea dintâie,
Fragă dulce din cîmpie ;
Sărutarea cea din urmă,
Căpșunaș lătut de brumă.

Culese de

Laura Veturia Mureșan.

Scrisori de amor.

O! intările scrisori de amor!

Mici bucatele de hârtie, cari conțin susținutul nostru și pe cari le strecurăm în mijii de moduri ingeniose.

Scrisori ardătoare, pe cari nu le putem desface fără tremură, pe cari le recitim de sute de ori, acoperindu-le cu lacrime și sărutări.

Le recitim cumva *mai târziu*... atunci ele provoacă amintirea fericirii trecute; rechiamă la viață sensațiuni pe cari le credeam morte, sensațiuni turburătoare ale timpului de altă-dată. Regăsim în ele o mie de emoții duiosă, urme de sărutări, parfumuri amice, o voce iubită, totă incântămintele, totă betia primelor mânăgăieri!...

O! intările scrisori de amor!

Abstracțiune făcând, de ori-ce sentimentalism, de ori-ce ilusiune, ce ramâne ore dintr-o scrisore de amor, cu recelă analisată?... Vorbe de mult învechite său, ceea ce e tot una, banalitate.

Un amor bine condiționat, din punctul de vedere al scrisorilor, cuprinde mai de regulă șepte periode; éta acum tabloul progresiv al acestor periode. Vom lua de preferință niște scrisori de femeiă, ca fiind cu mult mai interesante.

*

1-a perioadă. — Indoile.

„Domnule,

Pot ore crede că intențiunile dt. etc. Sérmanul meu suflet delăsat simte nevoie unei înimi de foc care... etc. Voiu fi pretențiosă și gelosă, pentru că... etc. și, de ore-ce te oferi pentru a-mi da susținerea Dt., mie sérmană, isolată... etc.”

(Fără semnatură.)

*

2-a perioadă. — Întîlnire.

„Trebuie neapărat să te văd, D-nule, ca să-ți vorbesc de un lucru grav. Imprudența D-tale a fost aproape de a me compromite; nu te mai preambulă pe sub ferestrele mele. Te voi aștepta mâine sera la opt ore. Te previu însă, d-nule, că va fi inutil să-mi vorbesci de amor. Poziția mea nu-mi permite nici măcar ideia unui asemenea lucru. Incetăză de a-mi scrie; scrisorile D-tale ar putea să nu mai ajungă până la mine.”

(Fără semnatură)

*

3-a perioadă. — Intimitate.

„Bunul meu George,

„Tie îți datorez de a cunoaște în fine amorul; nu mai speram același fericire într-o lume în care totul impare fals. Sentimentele tale sunt atât de frumos, sufletul tău atât de nobil, în cât imi e leșne a me justifică, când încerc să judecă insă-mi; greșela mea este mare, dar imi pare că ori-cine trebuie să mi-o ierte, vădindu-te pe tine. George, George, ia să-mă, me increduți: ești respundător de fericirea mea. Amice, fiu tăcut ca mormântul. În schimbul părului tău, pe care-l am totodată cu mine, îți trămit o buclă din al meu.

„Adio, bunul meu inger. Pe de seară.

Elvira ta.”

*

4-a perioadă. — Amor extrem.

„O George al meu, tu atât de superior tuturor celor alți, tu cel mai frumos dintre toți, nu me măhnă în numele iubirii noastre, nu-mi da ocazia de a fi gelosă, pentru că tu nu înțelegi greutatea acestei suferințe. Când o femeie iubesc cu pasiune, când ea a trădat totul ca să se dea unui om, nu merită ea oare puțină compătimire? Dică ai vedea durerea și lacrimile mele, când bănuiește cea mai mică imi vine în minte, o! atunci ai plângere pe sărmăna ta amantă! ai găsi pentru densa vorbe cari să o console, ai da atâtea mânăgăieri în cât să-i înapoiezi liniștea sufletului său. Mórtea, de care atâta me temeam în alte timpuri, acum a ajuns pentru mine o idee cu care m'am familiarizat, gândindu-me că intr-o zi să altă tu m'ai pute părăsi.

„Dar nu... sunt nebună; nu este aşa! Tu me iubesci, George; mi-ai jurat-o. Simt încă buzele tale imprimând acest jurământ pe buzele mele. Adio; mii de sărutări; aş voi să sărut sufletul tău, după cum îți sărut ochii... Elvira.”

*

5-a perioadă. — Deliriu.

„O angelul meu iubit, pentru ce-mi dici tu că nu am în destul amor? O dici ore pentru că nu am în destule cuvinte ca să-l esprim? Dar el debordă din înima mea! O! pentru ce nu am vorbită ta seducătoare? Dar nu știu pentru ce privirea ta, care me fascină, îmi întingesce cugetarea pe buze. O Dumnezeule! ascultă arătoarea rugămintă a unei sărmăne în suferință; dă-mi mijloacele de a revela tot ceea ce simt; fă ca gura mea să devină ecoul fideli al înimii mele... O George, imputările tale sunt blesteme. Ce poate fi dar amorul, dică ceea ce eu simt nu este acel divin sentiment care me încântă, nu este acel parfum îmbătător care reanimă existența mea veștedită!... O Dumnezeule! tu care vezi sufletul meu, spune-i că-l iubesc mai mult de cât pe mine.”

Elvira.”

*

6-a perioadă. — Amor temperat.

„Regret foarte mult de a nu pute veni la întâlnirea ce am hotărât; dar sunt urmărită. Au inceput să spioneze până și pe cameriera mea; mi-e tare frică să nu fie surprinsă, când îți va remite biletul meu. Septembra acela fac dulcețuri; voi fi dar foarte ocupată. Cum voi avea o oră de libertate, voi sbură în brațele D-tale.”

(Fără semnatură.)

*

7-a perioadă. — Ruptură.

„Uita-mă, cum me voi săli să te uit... Liniscea, viața mea chiar, aternă de același. Am fost urmărită și sunt încă ingrozită de amenințările ce mi s-au făcut; te rog, să așteptăm dile mai bune.”

(Fără semnatură.)

Acetea scrisori, care sunt expresiunea fidelă a unui amor bine condiționat, trebuie scrise în intervalul a patru-deci dile, acesta fiind termenul ordinat al unei pasiuni care se teme de a se compromite prin o durată pre lungă.

C.

Scrisori din Bucovina.

Cernăuți 7 maiu n.

(Septembra Pașilor, Estudianto Espagnola, un inel de diamant, teatrul român.)

Septembra Pașilor a trecut dimpreună cu sârbările sale mari.

De sămbătă la 12 ore din noapte lumea se petrece până mercuri și anca cum! Tote stradale Cernăușilor vibră de ómeni, cari se indreptă cătră catedrala metropolitană. Clopotele cele mari ale catedralei se mișcă și aerul resună departe de sunetele monotone ale lor. Încep și săculușii a bombardă orașul și nu un străin dormind se scâlă spărat, óre ce s'a intemplat în oraș? Nu cumva au năvălit Muscalii? Altul visăză de luarea Seraevei său de bătălia dela Bandin-Ogeac din Bosnia. De dormit nici nu-i vorbă; la fiesce-care pătrar de óra resună căte un bombardament de pe délul catedralei. Vrând nevrând omul este silit să părăsească casa și să alerge la catedrală. De abia dimineața incetăză detunările și creștinii merg greoiu și incet cătră casă; ei duceasă pasca sănătății.

După un-spre-dece demineața orașul érăș se imporează. Birjele se schimbă necontenti, cari duc pe tineri și pe bătrâni dintr-o casă în alta, de mâncat oul. În oraș nu se mai ciocnesc, aicia se mânâncă oul, grătulând tote cele bune din gură, și cele rele în gând. La sate tărani ciocnesc oul cu ou său îsbesc oul la frunte, gândind și ei după datina lor. A fi și aicia vre-o mitologie necunoscută. Si apoi căte un păhar de vin în sănătatea domnei și 'n a stăpânului casei, și apoi povînt din prăjitura aceea, din carnea aceea, și apoi caută să te lipsesci din casă, căci șirul caselor amicilor tei e lung și fiesce-care primesc cu dragoste și prietenie românească.

La trei ore după amedădi observi, că ți-ai terminat șirul caselor și clopotele dela catedrală te invită, dragă lele, la biserică.

După biserică iți îndrepți pașul mai departe la gratulări.

A doua di tot aşă. Lunia Pașilor e lunia fetelor. La sate flăcăii udă fetele cu cofe de ape pe la fântâni. La orașe nu se mai fac de acestea. Aicia intră cu șipușuri mici de parfum mult miroitor, căte odată și cu vre-o mașinerie diavolească și stropesci pe cocona și conița salonului. Mulți tineri umblă în acesta di.

Marția Pașilor însă vine rândul fetelor de a udă flecăii. La sat nu o fătă voinică udă flecăul cum se cade. În oraș trebuie să fie altfel. Aicia fetele-s mai sficiose, dar fac și ele căte o glumă.

Si ce mai sucurs de tineri în diile acestea! Nici la baluri nu găsesc atâtia ca acumă. Dela téără au vinit mulți, ba și cățiva din România, din Bărlad, Tecuci și Botoșani.

In acesta di se fac multe logodiri. Si decă lipsește amorul, interesul scie să inflăcăreze mult mintea părintilor, și făta e silită să renunțe la simțurile sale și să ia pe distinsul mamei său al tatei. În lunia Pașilor tinerii se apropiă de casele fetelor ca deii mitologici romani de ape din vremile acelea, când umblă pajura cu o falca pe pămînt și cu alta în cer. Dară în timpul de acumă nu-i nimica fără concurență; deci nu-i mirare că și între acestia se vede de odată o luptă de prioritate pentru mâna și zestrea frumusei ce adoră. Astfel lunia și marția Pașilor e diua logodirilor în Bucovina. Si multe s'au și logodit diile acestea. Imedi pare însă forte rău, că multe românce și-au ales de viitorul lor soț căte un străin. Oreză-care deslușire ne dă ironica dicere a poetului Mihai Eminescu:

„Tată greco-bulgărimea e nepota lui Traian“.

Să înlocuim greco-bulgărimea cu elementele românestrăine dela noi din téără, și enigma va fi rezolvată.

rilor lor musicali. Instrumentele lor sunt: banduriă, o guitară în miniatură, gitară și viole și tamburins. La finea reprezentărilor executația mai multe danțuri spaniole.

Condacătorii lor se chiamă Torres și Minguez. Studenți au fost imbrăcați în costumul național spaniol.

In gazeta oficială din Cernăuți aflăm, că un óre-care agent comersant F. Zolldester posede un inel de diamant în greutate de $6\frac{1}{2}$ de carate, care să provoie dela „Stefan-Vodă“.

L-am esaminat și am găsit numai o pétă mică negră pe diamant; orfeurăria inelului e modernă. Cu toate acestea dl Zolldester cere pentru inelul acesta principesc, ce valoarează abia 400 de franci, o moșie mică în România.

Dl I. C. Lugoșian dela teatrul „Dacia“ din București, cu ocazia trecerii sale prin acest oraș, va da astăzi în teatrul orașului o singură reprezentăriune.

Programul anunțat prin afișe e următorul:
„Revista artistului“, episod în șepetă cânturi de P. Ghica; „Cucóna Chirita în Paris“, canconetă comică de V. Alecsandri, executată în costum de damă; „Dale nóstre“, versuri satirice la ordinea dilei: „Asta o sciu eu“, „Moda cucónelor“, „Nevésta furată“ etc. „Capitanul Petre“, versuri de locotenent-colonel Mersescu; „Comme a vingt ans!“ romance française par E. Durand; „Tăraniul dela munte“, episod național cu cântece populare, rol creat și jucat numai de domnul Lugoșian. Aceasta piesă a fost reprezentată și înaintea regelui Carol I.

Se speră, că se va aduna multă lume.

Dionisiu O. Olinescu.

Lucrările în grădini.

— In luna lui maiu. —

Lucrările în grădini sunt numeroase luna aceasta, copaci au dat toți și mulți sunt plini de flori și fructe; crângile uscate se pot deosebi lesne de cele verdi, se tăie; se adună omidile de vor și remas pe vr'un copac. Se face fum sub copaci pentru a ucide său isgoni insectele ce-și depun ouele în flori, și care, mai târziu, prefăcându-se în viermi, viermozează fructele. Altoile încep a cresce, se legă pentru ca să nu le strice vîntul. Se tăie ramurile ce cresc pré iute incurcând pe celealte; cu un cuvînt se cîrmuesc crescerea copacului spre a luă o formă regulată. Se rup florile de pe altoile de anul trecut, lăsându-se numai căte 4 sau 5, ca să nu se obosescă de tinér, copacul, legând fructe multe.

Pe lângă legumele semănate înainte de Pașci și din care se mai pot chiar semăna pentru a le recoltă rînduri rînduri, precum fasolea, mazărea etc. se mai pun și altele. Se semăna pătlăgelele roșii care se vor răsădi mai târziu printre cuiburile de bob, astfel că locul ce va remâne gol, prin recoltarea bobului, care se căce iute, va fi ocupat de tomate. Se începe a se face cui-buri și a se semăna, în pămînt mrănișos, bostani, pepeni, cantalupi, castraveți, varză, conopide etc. Décă timpul va începe a se încăldi mai mult și decă nu va mai fi umedelă în pămînt (de și vremea pare a fi forte ploiosă) se va udă dimineață.

Grădinele de flori încep a cuprinde multe flori înflorite, precum panselele, mășunelele galbene, auriculele, zambilele, lalele, bujorii etc. pe lângă care împobezesc și muscatulele, vanilia, fucsia, abutilonul, lobelinele, petuniele etc. ce s'au scos din năuntru pentru a se înfrumuseță cu ele în grădină. Se începe a se ră-

Musicanții studenți spanioli „Estudianta Espanola“ în numer de șepetă, au dat în Cernăuți două reprezentări.

De admirat a fost tehnica și precisiunea execuță-

sădî, cum e vremea umedă și ploiosă, răsădurile de flori, din cutiele cu geamuri, precum flox, ochiul bou-lui, balsaminele etc. Se scot afară dăliele, canele, gladioul, tuberozele și alte cepe și cartofi de grădină și se răsădesc la locul ce urmăză a impodobi grădina. Se curăță bine aleele, se fac marginile brazdelor cu érbă séu alte plante, precum merișorul, piretru, panicum sedum.

Florările cu gémuri se țin deschise, ca plantele ce se vor strămută afară, să se obiciuăscă mai mult cu aerul din afară și să nu suferă când vor fi scosé în grădină. Se fac butași de petunie în vîltă, mușcat, datura etc.

C. C. Datculescu.

Me iubesc, nu me iubesc !

— Vezi ilustrația de pe pagina 213. —

Moment de cea mai sănătă intimitate. Tinera copilă, abia ieșită din pensionat, ședea în grădină p' o laviță și gândesc, gândesc... la el.

L'a vîdut numai de câteva ori. Însă din momentul prim densus a simțit un cutremur în înima sa. Nu știe ce este acea simțire, știe numai că de atunci linișcea-i-a dispărut.

Dorescă a-l vedé și de câte ori îl vede, tresare de frică. Ce este simțemēntul acesta? Nu cunova acesta și amorul?

Oh! dacă ar ști el, cu câtă plăcere ține densus minte de minutele petrecute împreună! De-ar ști că — îl iubesc! Oh, atunci ar sbură indată la densus.

Însă el döră nici nu-ști mai aduce aminte de ea. A uitat-o. Nu o iubesc... —

Ôre?

Și atunci i vine idea să întrebe eventualitatea. Rupe o crenguță să respundă aceea. Sfășie frunzelile și dice tremurând:

— Me iubesc, nu me iubesc!

Să-i urăm ca frunzelile să nu fie cu păreche!

I. H.

Literatura și arte.

Istoria diecesei Orădii-mari. Dl dr. Ioan Ardelean, profesor la gimnasiul din Beiuș, a inceput să publice o lucrare interesantă: „Istoria diecesei române gr. c. a Orădii-mari“. Partea primă a și apărut. Aceasta conține o scurtă privire asupra faselor credinței creștine catolice la Români, dela creștinarea lor până la inceputul secolului XVIII. Prețul 80 cr. Autorul a petrecut șese ani la Roma, unde a adunat documente noi și forte prețiose relative la istoria bisericăscă și politică a Românilor; unele din aceste documente se publică în broșura prezentă, altele se vor publica în cele următoare. Chiar și din acest punct de vedere intreprinderea dlui dr. Ardelean este deosebită de aprețuire.

Aus allen Welttheilen. Revistă ilustrată lunărie germană, pentru a respândi cunoștințele despre diversele țări și popoare, care apare în Lipsia în editura lui Fues, conține în nr. 7 un articol cu titlul: „Die Römer in Macedonien, Thracien, Thessalien, Epirus und Griechenland“ de dl P. Broștean. Tragerii asupra acestei intreprinderi atenționează acelora care se ocupă cu literatura germană privitor la Români. Prețul unei broșuri este 45 cr.

Cărți noi. La Bucuresci au apărut de curând următoarele scriri: „Reurile orașelor“, de Gr. M. Jipescu, prețul 4 lei; „Cântul Lebedei“, poezii de C. A. Aricescu, prețul 1 leu 50 bani.

Musicalii noi. La Bucuresci vor apărea în curând în editura lui Gebauer două române: „Scu că me-i ertă“ și „Visul“, de G. Cavadia. — La Táborzky și Parsch în Budapesta a apărut: „An die Herzenwelt“ vals pentru pian de Filip Fahrbach jr., prețul 1 fl.; — 1884. „Jogászesárda“ de Rácz Pál, prețul 1 fl.; — „Preciosa“, polca-mazurka, de Filip Fahrbach jr., prețul 75 cr.

Diar nou: „Patria“ este numele unui diar cotidian ce a inceput să apară la Iași, ca organ al partidului liberal-conservator.

C e e n o u ?

Sciri personale. Archiducale Rudolf, cu ocazia petrecerii sale în Bucuresci, a trimis 2000 franci pentru săracii de acolo. — Dl B. P. Hășdeu petrece de câteva zile în Budapesta, unde studiază archivele și a vizitat expoziția de aurării. — Dl C. S. Stănescu a ținut duminica trecută o conferință literară la Ateneul din Bucuresci, vorbind despre artele plastice. — Dnii G. Sion Gherei și V. Burla sunt însărcinăți de ministerul de culte din România, pentru a examina hrisovale găsite în 15 lădi, în biserică Sf. Nicolae din Iași. „Liberalul“ crede, că aceste documente vor fi opriate la Iași, căci aparțin de drept aceluia muzeu.

Hymen. Dna văd. G. Liuba n. Aleșandrina Babeș, fiica dlui Vincentiu Babeș, s'a logodit cu dl Petru Ledniczky de Kislednicz, inginer la căile ferate în Oradea-mare. — Dl Nicolae Xenopol, unul din redactorii diarului „Românul“, lunia trecută s-a serbat în Bucuresci cu nuntă cu doamna Felicia Băicoian, fiica dlui major N. Băicoian.

Inaintările de maiu. În armata comună c. r. fure inaintăți la 1 maiu următorii ofițeri români: colonel-locotenent Iuliu Mihályi de Apșa în regimentul de husari nr. 10; căpitan de cl. I Aleșandru Conea în reg. de inf. 46; căpitan de cl. II George Popovici în reg. de inf. 64; primi-locoteneni Ioan Alvian în reg. de inf. 52, Basiliu Pucariu în reg. de inf. 66; locoteneni Iosif Musteță în reg. de inf. 50, Iuliu Bota în reg. de inf. 6. — La horevă au fost inaintăți: căpitan de cl. II T. Popovici, primi-locoteneni Nic. Stolojescu și Petru Bugarin, locoteneni Aurel Mezeiu, Archidiu Soldea.

Despre Academia Română din Bucuresci „Romanul“ publică o critică interesantă. Reproducem din ea parte relativă la premiarea „Ornitologiei poporare române“ de dl S. Fl. Mărian: „Nu puțin surprinsă am fost din capul locului, când am aflat — dăm faptul sub totă resvera — că s'a dat dlui Fét spre cercetare carteasă dlui Mărian: „Ornitologia poporană română“. Se vede că nemuritorii au credut, că este o carte de științe naturale, în special despre păsări și d'aceea au dat-o profesorului de botanică, pe când într'adevăr ea este o carte foarte însemnată și foarte meritosă de literatură poporară română. Autorul a cules totă legendele, basmele, credințele și proverbele române relative la păsări. Si dacă a meritat o carte să fie premiată, atunci este carteasă dlui Mărian. Pe lângă acăsta, mai sciea Academia, că prin premiul ce i-ar acordă, ar înlesni tot d'odată pe autor să publice și celealte volume prioritare la literatura poporară. Cu toate acestea, a fost o discuție foarte viuă și abia după ce s'a votat de 2-3 ori, a ieșit carteasă lui Mărian premiată. Foarte instructive erau acele discuții și nu putem să nu ne oprim un moment la densele. S'a quis că nu este o carte științifică, ci numai o adunare de material. Totuși acesta este meritul neprețuit al cărții! Cine s'a ocupat cu culegerea de literatură poporară din gura poporului, știe ce muncă este, și că merit are cel care, după atâtă ană de

eru, a isbutit să adune un material aşă de bogat și atât e esact. Décă este un lucru atât de ușor, de ce nu l'a întreprins până astăzi nici unul din nemuritori? Apoi de ce au măsură indoită? Pe d'o parte tipăresc Academia cu cheltuiela ei o colecție de cântece poporare culese din Ardeal de dl Jarnik care, pe căt scim, décă s'ar prezintă la premiu, nu l'ar merită; și pe d altă parte dice, c'ò lucrare analoga și mult mai superioră nu se poate măcar sprinjini? Un alt membru al Academiei — care a scris o carte întrăgă asupra cărților poporare române, și care de altfel este cel mai competente din Academie d'a judecă o atare carte — preținde ca d. Marian să fi făcut și comparațiuni între ornitologia română și ornitologia altor popore. Acesta încumbă invetătorilor speciali și lor membrii ai Academiei; ei trebuie să facă studii de literatură poporară comparată, și nu culegătorul, care numai décă voiesc le face*.

Dieta țării se va încheia la 23 său 24 maiu și apoi numai decât se va convoca dieta nouă. Alegerile se vor face cam la sfîrșitul lui junie. Mișcările electorale s'au și inceput în tôte părțile. Sunt deja și câțiva candidați români.

Pentru conferința din Sibiu s'au mai ales următorii domni, la Nocrichiu în comitatul Sibiului Costea și Cătăean; din comitatul Torontal V. Babes, dr. Nestor Oprean, George Martinescu și Filip Mihaiu; în cercul Hunedóra Avram Păcurariu și Fr. Hossu-Longin, suplent dr. Ioan Mihu; în cercul B. Huedinului Anania Pop și Vasiliu Poruțiu, suplenți Artemiu Codărcea și Ioan Papiu; din Alba-Iulia Ales. Tordăsan și Matei Nicola; din cercul Ighiului Axente Sever și Ales. Danciu; din cercul Aiudului I. M. Moldovan și B. Oltean; din cercul salinelor mureșene Beniamin Pop și Iacob Pop; din cercul Deva I. Papiu și G. Secula; dela Viță R. Patiș și V. Albini; din cercul Cocota Paul Rotariu și Emanuel Ungurean; din conferință ținută la Ciuș Alexandru Bohătel, Gavrila Pop, Alessiu Pop, Vasiliu Almășan, Iuliu Coroian și Lazar Baldi; din cercul Téca Grigoriu Vitéz și Gavril Chețian, suplent Damian Ripean; din cercul Ormenișului Ludovic Simon și Andrei Vodă, suplent Petru Russu. Toamna acuma aflăm, că conferința electorală generală din Sibiu se va convoca pe 1 iunie st. n.

Impărătesa Maria Ana, fostă soție a repausatului împărat Ferdinand, buna Maj. Sale Francisc Iosif I, a incetat din viață la Praga în 4 maiu, în etate de 81 ani.

Seminariul gr. or. român din Arad se va înființa mult mai de grabă, decât s'ar fi putut speră. Apelul zelosului episcop diecesan Ioan Metian a produs un rezultat strălucit. Din vîră trecută și până acum s'a colectat pentru acel institut de cultură 65 mii florini. Din această sumă, cu 18 mii s'a cumpărat întregul fond de lângă cel dăruit de baronesa Sina, și aşa zi-direa se va începe încă în vîră acăsta. Planul și prelimariul s'a presintat sinodului, care le-a și aprobat. Spesele se urcă la 69 mii florini.

Theologii și preparandii din Arad, intruși în o societate de lectură, ținută în dumineca trecută o ședință publică, a cărei programă a eşit și în făia noastră. La aceasta ședință asistă și Pr. S. S. Părintele episcop diecesan Ioan Metian dimpreună cu mai mulți bărbați de frunte din acel oraș și deputați sinodali aflați atunci la Arad. Ședința s'a deschis prin un frumos discurs al dlui profesor Vas. Mangra, și se încheia cu un alt discurs al dsale. În sfîrșit rostii căteva cuvinte părințesci și de incuragiare și Pr. S. S. episcopul, mulțămind și șoșeților pentru sprinjul dovedit. Societatea se bucură de un venit de 86 fl. Cu asta ocasiune au decorat auditorul și o frumosă cunună de dame; etă

numele lor: dnele Iulia Bocșan, Rea Silvia Ceantea, Letitia Oncu, Teresia Magdu, Adamovici, Dogar, Bozgan, Emilia Dascal, Lucreția Savonescu, Popovici, Emilia Moșescu; dșorele Iulia și Silvia Bocșan, Hortensia Paguba, Maria Adamovici, Paulina Adamovici, Emilia Martini, Ersilia Petrovici, Irina Dascal.

Un tinér român sinucis Isaia Botco, fost adjunct notarial în comuna Kétegyháza, comitatul Bichiș, s'a sinucis la 6 maiu noaptea, impușcându-se cu un revolver. Densul a fost de 33 ani și în anii trecuți a publicat prin unele diare poezii sub numele „Iason Biano“; din cele trimise nove mai avem una, dimpreună cu o novelă poporală, cărora asemenele vom face loc. Nefericitul tinér a lăsat după sine 5 epistole adresate cunoșcuților sei, una din aceste, adresată fostului său principal sună astfel: „Domnul meu. Între imprejurările actuale a stării mele morale și psihice, am scurtă vreme să vorbesc multe. Mai nainte de tôte, mulțamindu-ve de stima și iubirea dovedită față de mine în timpul ce lucrai alăturarea dtale în greul și odiosul oficiu. Acum ne despărțim pentru totdeauna! Doresc, ca cei ce me vor urmă în post, să meriteze mai mult de căt mine increderea dtale, și doresc, să-ți fie fideli ca mine barem, sciind, căt de puțin mai pot omul adverat contă aq̄ pe fidelitatea, parola și caracterul aces-tei lumi ticălose și miserabile. Gróznic m'am înșelat în credința mea pușă pe lume, căci am cugetat, că tot omul este om cu inimă și bună socotelă, dar la fine esperința mi-a desfășurat un trist contrar. M'am ingreșosat de lume și viață, observând, din grelele lovituri suferite, că său eu nu sunt pentru lumea asta, său lumea nu e pentru mine, său zămisuirea mea este o greșelă dumneedească. Dele ceriul însă poporului și patriei mele mulți individi cu talentul ce eu l'am avut; dar nu deo nicu unul cu norocul ce eu l'am avut! Eu nu mai pot remâne. N'am la ce și pentru ce mai fi. Mișelia altora m'a despoiat de onore, de viitor. Dumneadeu — de e drept că tôte-s cu voia lui — m'a despăiat de sănătate, și în fine, am perdit și ultima rază de speranță, că vre-odată voi ajunge o di bună pe pămînt! M'am resolvit dar să plec acolo, de unde nu mai este rentorcere! Acolo me va judecă judecătorul ceresc, dar judecători lumesci mișei și briganți ca oricare muritor, cu mine nu vor avea de afacere! Lumea me potă judecă cum i place, nu-mi pasă, că nu e mai bună decât mine. Cu căt cineva are inimă mai rea, cu atâtă e mai rău judecător. Cu aceasta finesc și ve rog, iertați-mă și în urma mea ce las luati-le în grige părințescă. Isaia Botco.“

Gimnasiul din Caransebeș. Opt-deci și una de comune granițești din fostul comitat Severin au subșternut ministrului președinte Coloman Tisza o rugare, pentru ca să pună capăt trăgănării ce intimpină înființarea unui gimnasiu românesc în Caransebeș cu cheltuiile acelor comune.

Apel către preștimății domni autori români. În numele Reuniunii române de lectură din Timișoara, subsemnatul comitet, în urmarea decisului adunării generale, ținută în 9 martiu 1884, își ia indreznăla a apela cu totă stima la marinimositatea preștimăților domnilor autori români, ca să binevoișcă a donă căte un exemplar din opurile lor, pe séma bibliotecii Reuniunii. Comitetul din partea sa, nu va intrelăsa a dă tributul seu de recunoșință domnilor autori donatori prin acea, că va stăruī la lățirea opurilor acelora atât între membrii Reuniunii, căt și prin recomandare publică, pe calea jurnalisticiei. Din ședința adunării generale ținută în Timișoara la 9 martiu st. n. 1884. Petru Opris președ. George Trăila secretar.

Diletanți români în Becllean. Dnii Simeon Moldovan invetător și Ioan Grec cetățan în Becllean, în-

spirați de zelul lor național, au înființat înainte cu un an în orașul lor o societate de cîletanți teatrali. Aceasta societate a dat de atunci mai multe reprezentări, despre cari s'a vorbit și în fîoa nôstră. Cea mai de pe urmă s'a ținut în 22 aprilie, adică a treia zi de Paști. Cu asta ocazie s'a jucat piesele „Fântâna de pétără” de I. Lăpădat și „Cârlanii” de C. Negruzi. Reprezentăriile, în fața unui public numeros, a reușit bine, căci diletanții său dat totă osteneală dă-si interpretă că mai bine rolurile. Au jucat: Ioan, Ludovica și Florica Zugan, Vasile Chita, Ludovica Racneanu, Morar, Ioan Șvagău, George Cătăo și Ioan Moldovan, toți crescute și esită din școală de model a Becleanului. După încheierea pieselor, diletanții mai cântăreau două piese: „Colo 'n Plevna in redute” și „Cântecul gîntei latine”. Apoi urmă danțul, în pause se cântăreau hori naționale. Petrecerea ținută până la 4 ore dimineață. Dintre familiile care luară parte, nu se amintescă a lui administrator protopopesc din Iliașua Ioan Deac, protopopesa I. Oltean din C. Crișturi, P. Mureșan din Des etc. Vinital curat a fost 34 fl., care să cată în favorul școlei de acolo.

Plugarii români din Izvini, comitatul Timiș, au înființat și ei un cor vocal sub conducerea plugarului de acolo Chira Bogdan. Acest ccr a dat în dumineca Tomii un concert în folosul fondului seu. Programa fu următoare: Resunet, Spiritul executate de corul vocal; „Moș Martin”, poesie de Iulian Grozescu, declamată de corista Elena Cărunt; Salutarea Patriei și Steluța, executate de corul micș; „Mărire strămoșilor”, poesie de G. Sion, declamată de coristul P. Regiep; Jună de român, Stărea României, executate de corul vocal; Muciul Scevola, poesie de P. Dulțu, decl. de coristul I. Bogdan; Junimea parisiană, Luntrașul și Dulce-i viață, ese de corul vocal; „Nu te teme, mei Române!” poesie de Iosif Vulcan, decl. de Elena Cărunt.

Petrecere de primăveră. Inteligința română din Curtacher, comitatul Arad, a aranjat la 10/22 aprilie, a treia zi de Paști, o petrecere de primăveră în localitatea școlei confesionale și în folosul bisericii, care se va edifica. La această petrecere a luat parte un număr frumos de inteligență din giur. Etă o listă a damelor care au fost de față: domnele Elena Morar, Elena Mera, Ecaterina Stan, Elena Ursu, Maria Tucra, Irina B. Cure, Ana Chirila, Elena Buda, Sofia Motorca, Marta Fried, Maria Cătana, Irina Șvarț, Elena Șoșca, Iulia Fried; dșorele Dragina Mera, Ecaterina Stan, Iulia T. Ursu, Maria Buda, Emilia Faur, Zena Motorca, Victoria Catana, Maria Șvarț. Petrecerea ținută până în dori.

Mulțămită publică. Subscriși primind în 14 l. c. dela onorabilul institut de credit și economii „Albina” din Sibiu una sumă de 100 fl. v. a. (una sută florini), votați în adunarea generală a acționarilor, ținută în 28 martie a. c. ca beneficiu pentru Reuniunea femeilor pentru înființarea unei școli de fetițe române în Abrud, prin aceasta ne ținem de o placută datorie — în numele Reuniunii a aduce cea mai călduroasă și sinceră mulțămită publică, atât onor. domini acționari, cât și onor. direcționi ai sus lăudatului institut, pentru bunăvoie și generositatea arătată față de Reuniunea nôstră, dorind ca pronia divină să incoroneze toate agențele onorabilului institut cu succesul cel mai strălucit. Abrud în 12/24 aprilie 1884. În numele comitetului: Anna Gall președintă; Aleșandru Ciura secretar.

Raționiu despre venitele și spesele balului reuniunii femeilor române din Arad, aranjat în 26 februarie 1884. (Fine.) Prin colecta dela Ioan Bartolomeiu din Caransebeș: St. Velovan 1 fl., Petru Popoviciu 1 fl., F.

Adam 1 fl., Ioan Bartolomeiu 1 fl. — Prin colecta dela dr. N. Ciaclan, medic în Pesca: George Petroviciu 5 fl., Sidonia Tamașdan 10 fl., Eteleca Popa 5 fl., Ioan Ardelean 2 fl., Petru Cimponeriu 2 fl., Emilia Ciorogariu 2 fl., Luisa Barbura 10 fl., Anna Novac 3 fl., Iulia Josa 2 fl., Sofia Gebeles 2 fl., dr. Ciaclan 2 fl. — Prin colecta dela Iustin Popoviciu din Giulia: Iustin Popoviciu 2 fl., Iosif Beșan 1 fl., Ion Marcus 50 cr., Petru Bibera 1 fl., Elena Biberia 1 fl., Lazar Bogariu 1 fl. — Prin colecta dela Nicolau Zige, avocat în Oradea-mare: Ieroteu Beleş 5 fl., Petru Jonaș 1 fl., Simeon Bica 3 fl., Petru Suciu 3 fl., Gavril Neteu 3 fl., Elia Bochis 1 fl., George Horváth 1 fl., Ioan Papu 2 fl., Nicolau Zige 3 fl. — Prin colecta dela Visarion Roman din Sibiu: Elia Macelariu 5 fl., Partenie Cosma 2 fl., Elena bar. Papp 1 fl., Grigorie Matei 3 fl., Ioan Popescu 1 fl., P. Popoviciu 50 cr., Nicolau Cristea 1 fl., Moise Lazar 1 fl., Ioan Moga 2 fl., Ioan Preda 1 fl., Petru Roșca 1 fl., Nicamor Frates 1 fl., Ilariu Pușcariu 1 fl., dr. Crișan 1 fl. Suma 369 fl. 30 cr. Suma venitelor la olaltă 873 fl. 80 cr. Din aceasta subtragându-se spesele balului cu suma de 271 fl. 10 cr. Remâne venit curat suma de 602 fl. 70 cr. Arad 14 aprilie 1884. *Letitia Oncu* cassiera Reuniunii.

Congresul corporului didactic din România s'a încheiat la 3/15 aprilie, la acesta au participat vr'o 350—400 de profesori și institutori; s'a hotărît ca învățămîntul public să fie cât se poate mai național și mai moral.

Necrológe. *Inmormântarea lui George Marchis*, fiul archidiacon al părților sătmărene din diecesa Orăștie-mari, s'a făcut la Carei în 30 aprilie, pontificând Rds. D. canonic oradan dr. Augustin Lauran, asistând o preoțime numerosă. Primind numai după încheierea numerului trecut anunțul funebru al familiei, din acela reprodus de astă-dată, că pe repausul în Domnul îi geiesc familiarii: Soția vîdovită Iulia Vultur, fiul Romul, ficele Valeria, Otilia și Cornelia, frații Ioan și Vasiliu, sororile Ana, Maria și Gafia, soțra Maria Csonka, vîdua lui Daniil Vultur ore-când protopop în Bârsău de sus, moșul Teodor Csonka, proprietar, afiniții Terențiu Vultur cu soțul, Simeon P. Dessean avocat în Arad și familia, Lucreția Vultur cu soțul Vasiliu Pavel preot în Slatina, Grigoriu Fași paroac în Valasut cu familia, verii Dina Valean cu soțul Ambroșiu Pap paroac în Tîrream, Antoniu Gita paroac în Borhid cu familia, Ioan Marchis paroac în Dob cu familia, Zenovia Pap cu soțul Victor Maniu avocat în Baia-mare. — *Ecaterina Groza născ. Bancilla*, soția lui Ioan Groza preot și oficial al consistoriului diecesan gr. or. în Arad, a adormit în Domnul în Budapesta, la 4 maiu, în etate de 24 ani.

Călindarul săptămânei.

Diuia sept.	Numele săntilor și sacerbatorilor.			Sorele resare	Sorele apune
	s. st.	v. st.	n. st.		
Duminică 4, a Paracliticului. Evang. dela Ioan c. 5, v. 3. a inv. 4.					
Duminică	29	11	Sf. 9 Mart. d. Kisic	4 31	7 24
Luni	30	12	Sf. Apost. Iacob	4 29	7 25
Martii	1	13	Sf. Pr. Ieremia	4 27	7 26
Mercuri	2	14	Ad. rel. Sf. P. Atanasie	4 25	7 27
Joi	3	15	Mart. Timoteu	4 24	7 29
Vineri	4	16	Martiră Pelagia	4 22	7 30
Sâmbătă	5	17	Martiră Irina	4 21	7 31

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipăriul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală.